

Gizaki Gorena munstroaren baitan

Testua: Iraiz Urkulo
Argazkiak: Erein

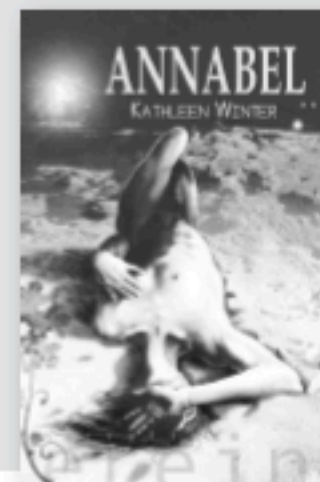
Annabel / Kathleen Winter (Josu Zabaleta) / Erein, 2013

Euskal literaturan intersexuaren gaiari heltzen zaion lehen aldia dela esango nuke, itzulpen baten bitartez bada ere. Horrek, esan gabe doa, irizpide literarioak aplikatuz gero, balio berezirik ez du; areago, liburua irakurri ondoren zantza handiak ditut hermafroditismoarena literatura lan baterako justifikazio nahiko den egia. Aldiz, iruditzen zait literaturaren dimentsio soziala ez genukeela gutxietsi behar. Izan ere, eleberriak gizarte-gutxiengo baten inguruko –sexu identitate jakin baten ingurukoa, kasu honetan– isiltasuna haustearekin batera, haren ikusgarritasuna bultzatzen du.

Era berean, intersexuaren gaia tratatze hutsak ez du ikuspegi aurrerakoa bermatzen, noski. Irakurle bakoitzak nondik begiratzen duen, baina bizi garen (egia ote?) trans-feminismoa, queer teoria eta sexuaren patologizazioaren aurkako bestelako mugimenduen garaiko ikuspegitik irakurrita, ziur asko 1968an, Labradorreko lurralde isolatuan kokatutako istorio hau ez dago modurik postmodernoen planteatuta.

Obra "bildungsroman" generoaren barruan bete-betean egokitzen da. Egiazko hermafrodita baten bizitza islatzen du, jaiotzen denetik, nerabezaroa atzean utzita heldutasunaren atarian sexu-identitatearen kontzientzia osoa garatzen duen arte. Nahiz eta hasiera batean umearen "berezitasunak" ingurukoengan eta, batez ere, gurasoengan nola eragiten duen –nola jasotzen duten berria, honen aurrean nola jokatzeko duten, onarpenaren eta arbuioaren arteko tentsioa, etab.– kontatzen den, testuak aurrera egin ahala fokua protagonistaren beraren baitan jartzen da, bere bilakaera fisiko zein psikologikoa zehaztasun handiz azalduz, eta egunerokoa topatzen dituen zailtasunen berri emanez.

Euskarara ekarritako lan bati dagokion bezala, *Annabel*-ek badu Labradorrekoak bezain animalia eta

“Hormonak hartzeari uzteko gogo sartu zitzaion. Gorputzak izan nahi zuenaren ordezkari munduak bihurtu zuena izatera behartzeari utzi nahi zion. Pilulak bota eta gorputzean zer gertatzen zitzaion begiratzen geratu nahi zuen. Zenbateraino zen

bere gorputzaren irudia irudi egokia, eta zenbateraino zen azkenean sinetsi ere sinesten zuen asmazio bat? Gorputza objektibotasunez ikusi nahi zuen”

bizimodu arrotzen aurrean liluraz gozaten duten irakurleari zer eskainia. Espazioak ere badu bere garrantzia, ekintza Labrador eta St. John's hirien artean era dikotomikoan banaturik ageri baita: herriko isolamendu eta giro izoztu itxia vs. hiriko askatasuna eta bertako ez-lekuen (saltoki handiak, esaterako) inbertsonaltasuna. Eleberriko pertsonaiek inguruarekiko erabateko batasuna erakusten dute, nolabaiteko barne-adostasun bat, narrazioak aipatutako bi espazio kontrajarri horien deskribapen xehearren bitartez –konpulsibotzat jo genezakeena kasik– haien izaera eta sentimenduak islatzeko baliatzen duena.

Aitortzen dut nahasi xamar utzi nauela protagonistaren identitatearen planteamenduak, izan ere, sexu eta genero kategorien arteko harremana apenas problematizatu gabe ematen da, sailkapen bitarrak ezarritako mugen barruan preso baleude bezala; izan ere, “anbiguotasun beldurgarri” batez hitz egiten da. Sexua eta generoaren arteko (ustezko) adostasuna edo, berdina dena, besteen onarpena lortzeko ezinbestekotzat jotzen den normaltasunaren kontzeptu madarikatua aitzakia, gurasoek mutil gisa hezteko erabakitzen dute, horrek tratamendu kirurgiko eta hormonal gogor baten inposaketa –patologizazioa– suposatzen badu ere. Gaizki kudeatutako maitasunaren erakusgarri da, akaso, irtenbide (oker) bat baino ez, munduaren logika jadanik begi aurrean dute azaltzeko gauza ez denean, honek errealitateaz zuten ideia hankaz gora jarri eta gainditzen duelako.

Arazoa urteetan zehar ezkutatu dioten egia nerabezaroa iristean, era naturalean, agerian gertatzen denean sortzen da. Orduan hasten dira, mutikoak independentzia irabazi ahala, estereotipoak deseraikitze eta aumeiritzen aurka borrokatze ahalegin ahulak azaleratzen, arrakasta gorabeheratsuekin. Halere, liburu honen egiazko balioa pertsonaia eta egoeren bilakaeran dagoela ohartuta, eta spoilerrik egiteko inolako asmorik gabe, amaierak hotz utzi nauela esan behar dut, onberegia iruditu zaidalako alde batetik, protagonistak bat-batean garrantzia galdu eta fokua bigarren mailako beste pertsonaiegan jarri izana ez dudalako ulertu, bestetik.

Belar Denda, Dietetika
eta Nutrizioa

Leizuri

Zabalbide 69 - SANTUTXU - 94 473 21 82
Maria Diaz de Haro 22 - BILBO - 94 427 69 23
Zubiaga 3 - MUNGIA - 94 674 44 66

PIZZA PEZZI

Egizu zure eskaera telefonoz
94 486 11 01 / 722 371 190
Lauren Martin Martes 2/g SANTUTXU

Pizza zatiak
produktu
EKOLOGIKO eta
hurbilekoekin
eginak

Bilboren neurriko pizzak

GELATI, GELATI!!!
ARTISANALAK

Jarrai gaitzazu Facebooken: facebook.com/pizzapezzi

**MESÓN
URETXE**

Santutxuko poteo gunean

Eléctrico y de instalaciones

J. Ruiz

Proyectos y
Presupuestos

Instalación
Autorización

*Obras, mantenimientos y reparaciones instalaciones
*Alumbrado, redes telefónicas y conexión bajo tensión
*Formas de alumbrado y decoración
*Mantenimiento

Juan de Gualberto 15 Santutxu 48944 (94) 411 11 63 / 411 63 70

BI-96.0-FM

Bilbo Hiria irratia

www.bilbohiria.com

**LANDABURY
KIROLAK**

Landaburu baserria 6
SANTUTXU
94 412 84 13